

A

Pedagógiai Programja
Helyi Tantervek – II.

Népzene
vonós és tekerő tanszak/
tekerő

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
TEKERŐ	5
A tekerőtanítás feladatai	5
Ismertesse meg a tanulókkal	5
Fejlessze a tanuló	5
Előképző évfolyamok	5
1. évfolyam	5
Fejlesztési feladatok – Tananyag	5
Követelmény	5
Az év végi vizsga javasolt anyaga	6
2. évfolyam	6
Fejlesztési feladatok – Tananyag	6
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	6
Követelmény	6
Az év végi vizsga javasolt anyaga	6
Alapfokú évfolyamok „A” tagozat	6
1. évfolyam „A” tagozat	6
Fejlesztési feladatok – Tananyag	6
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	6
Követelmény	6
Az év végi vizsga javasolt anyaga	7
2. évfolyam „A” tagozat	7
Fejlesztési feladatok – Tananyag	7
Követelmény	7
Az év végi vizsga javasolt anyaga	7
3. évfolyam „A” tagozat	7
Fejlesztési feladatok – Tananyag	7
Követelmény	7
Az év végi vizsga javasolt anyaga	8
4. évfolyam „A” tagozat	8
Fejlesztési feladatok – Tananyag	8
Követelmény	8
Az év végi vizsga javasolt anyaga	8
5. évfolyam „A” tagozat	8
Fejlesztési feladatok – Tananyag	8
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	8
Követelmény	8
Az év végi vizsga javasolt anyaga	9
6. évfolyam „A” tagozat	9
Fejlesztési feladatok – Tananyag	9
Követelmény	9
Az év végi vizsga javasolt anyaga	9
Alapfokú évfolyamok „B” tagozat	9
2. évfolyam „B” tagozat	9
Fejlesztési feladatok – Tananyag	9
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	9
Követelmény	9
Az év végi vizsga javasolt anyaga	10
3. évfolyam „B” tagozat	10
Fejlesztési feladatok – Tananyag	10
Követelmény	10
Az év végi vizsga javasolt anyaga	10
4. évfolyam „B” tagozat	10
Fejlesztési feladatok – Tananyag	10

Követelmény	10
Az év végi vizsga javasolt anyaga	11
5. évfolyam „B” tagozat	11
Fejlesztési feladatok – Tananyag	11
Követelmény	11
Az év végi vizsga javasolt anyaga	11
6. évfolyam „B” tagozat	11
Fejlesztési feladatok – Tananyag	11
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	11
Követelmény	12
Az év végi vizsga javasolt anyaga	12
Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után	12
A tanuló ismerje	12
A tanuló legyen képes	12
A tanuló rendelkezzen	12
A művészeti alapvizsga követelményei	12
A vizsga részei	12
A vizsga tartalma	13
„A” tagozat	13
„B” tagozat	13
A vizsga értékelése	13
Továbbképző évfolyamok „A” tagozat	13
7. évfolyam „A” tagozat	13
Fejlesztési feladatok – Tananyag	13
Követelmény	14
Az év végi vizsga javasolt anyaga	14
8. évfolyam „A” tagozat	14
Fejlesztési feladatok – Tananyag	14
Követelmény	14
Az év végi vizsga javasolt anyaga	14
9. évfolyam „A” tagozat	14
Fejlesztési feladatok – Tananyag	14
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	14
Követelmény	14
Az év végi vizsga javasolt anyaga	15
10. évfolyam „A” tagozat	15
Fejlesztési feladatok – Tananyag	15
Követelmény	15
Az év végi vizsga javasolt anyaga	15
Továbbképző évfolyamok „B” tagozat	15
7. évfolyam „B” tagozat	15
Fejlesztési feladatok – Tananyag	15
Követelmény	15
Az év végi vizsga javasolt anyaga	16
8. évfolyam „B” tagozat	16
Fejlesztési feladatok – Tananyag	16
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	16
Az év végi vizsga javasolt anyaga	16
9. évfolyam „B” tagozat	16
Fejlesztési feladatok – Tananyag	16
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	16
Követelmény	16
Az év végi vizsga javasolt anyaga	16
10. évfolyam „B” tagozat	17
Fejlesztési feladatok – Tananyag	17
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	17
Követelmény	17

Az év végi vizsga javasolt anyaga_____	17
Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után _____	17
A tanuló ismerje _____	17
A tanuló legyen képes _____	17
A tanuló rendelkezék _____	17
A művészeti záróvizsga követelményei _____	18
A vizsga részei _____	18
A vizsga tartalma _____	18
„A” tagozat _____	18
„B” tagozat _____	18
A vizsga értékelése _____	18

TEKERŐ

A tekerőtanítás feladatai

A tekerő tanterv alapvetően a magyar paraszti hagyományra épít. Ennek megfelelően a törzsanyag túlnyomórészt a tekerő ismert elterjedési területéről származik (Csongrád és Bács–Kiskun megye egésze, valamint Pest és Jász–Nagykun–Szolnok megye déli része). Az e területről származó dallamkincs alkotja hangszerünk magyar zenei anyanyelvét. Ennek tanításában–tanulásában az eredeti gyűjtések, hang- és videofelvételek játsszák a főszerepet. Ezen túlmenően a tanuló kapjon átfogó képet a magyar népzene egészéről, a hangszeres zene–tánc–népszokások–hagyományok összefüggésrendszeréről.

A program célja továbbá, hogy a tananyagon keresztül megvilágítsa e hangszer szerepét az európai műveltség fejlődésében. Ennek megfelelően lehetőséget biztosít a régi zenében, európai népzeneben, klasszikus zenében történő elmélyedésre is.

A program eredményes megvalósításának alapfeltétele, hogy az oktatás magyar rendszerű tekerőn történjen. A magyar hangszerek ugyanis több, nagyon fontos alkatrészben eltérnek más instrumentumoktól: a klaviatúra alapvetően más, a recsegőszerkezet egyedi, a kottaház szélesebb, a kerék és a hajtókar átmérője jóval kisebb.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népzene főbb dialektusait és azok formakultúráját, különös tekintettel az Alföld, még inkább a Dél–Alföld hagyományára,
- a hangszer adottságaiból következő zenei kifejezőmódokat,
- a hangszer működési elvét, beállításának módszereit, a karbantartás napi gyakorlatát,
- a tekerő sokszínűségét, történelmi múltját és jelenét, népi, történelmi, klasszikus és modern zenei hagyományát,
- a hangszer szakirodalmát, a hozzáférhető zenei felvételeket, gyűjtéseket.

Fejlessze a tanuló

- hallását, ritmusérzékét,
- zenei memóriáját, fantáziáját,
- játéktechnikáját, stílusérzékét,
- a kottaolvasás és írás készségét,
- a magyar nyelvvel is összefüggő hangsúlyérzékét,
- az improvizációs készséget, a zenei folyamatokban való gondolkodás képességét.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Mondókák, gyermekjáték dallamok, szokásdallamok, főként az alapfok első néhány évfolyamának dallamai.

Követelmény

A gyermek ismerkedjen meg minél több, az életkorának megfelelő népdallal, túlnyomórészt a tekerő magyarországi elterjedési területéről. Ezek segítségével ismerje meg a ritmus, dallam, mozgás és az anyanyelv kapcsolatát.

A megtanult dallamokat tudja énekelve, táncolva, játszva előadni, azokat tapssal, dobogással, ritmushangszerekkel kísélni.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Mondókák, gyermekdalok, szokásdallamok, táncdallamok ritmuskíséréssel.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok – Tananyag**Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése**

Mondókák, gyermekjáték dallamok, szokásdallamok, főként az alapfok első néhány évfolyamának dallamai.

A gyermek különböző játékos gyakorlatok segítségével ismerkedjen meg a tekerő használatával:

- énekét kísérje egyenletesen forgatott tekerővel, amelybe csak egy húr van beakasztva (végig lehet próbálni mindhárom húrral)
- igyekezzen megszólaltatni ritmikusan, egyenletesen a recsegést
- énekét kísérje egyenletes recsegéssel (esetleg tanári segítséggel).

Követelmény

A gyermek ismerkedjen meg minél több, az életkorának megfelelő népdallal, túlnyomórészt a tekerő magyarországi elterjedési területéről. Ezek segítségével ismerje meg a ritmus, dallam, mozgás és az anyanyelv kapcsolatát. A megtanult dallamokat tudja énekelve, táncolva, játszva előadni, azokat tapssal, dobogással, ritmushangszerekkel kísérni.

Tudja a tekerő különböző funkcióit (kísérőhúrok, egyenletes recsegés) külön-külön használni.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Mondókák, gyermekdalok, szokásdallamok, táncdallamok ritmuskíséréssel, tekerő egyenletes hajtásával.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag**Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése**

Gyermekdalok, szokásdallamok, jeles napok dalai, dudanóta típusú dél–alföldi csárdásdallamok.

A tanuló sajátítsa el

- a hangszer helyes tartását ülő helyzetben,
- a hajtókar megfelelő tartását, indítását, egyenletes, szünetmentes forgatását,
- a balkéz helyes tartását a kottaháztetőn,
- a szép zenei hang megformálásához szükséges billentéstechnikát.

Követelmény

Legyen képes

- egyenletesen, mérsékelt tempóban, szépen formált hangokkal az alapidallamokat játszani,
- tempótartásra,
- hallás utáni dallamtanulásra,
- fekvésváltásokat megvalósítani $C^1 - G^1$ és $G^1 - C^2$ közti hangtartományban,
- a négyujjas játéktechnika alkalmazására,
- negyedek mérsékelt tempójú recsegésére dallamhoz kötötten vagy anélkül.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Két különböző karakterű összeállítás.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

1. Dél-alföldi oláhosok és lassú csárdások.
2. Hajdútáncok: XVIII. századi tánczenék a régi stílusú ugrós–legényes típuscsaládhoz kapcsolódva, szokásdallamok.

Követelmény

A tanuló legyen képes

- hangszerét önállóan felövezni, megfelelő tartással ülni,
- a recsegőt a kívánt tempó szerint önállóan beállítani,
- megfelelő billentéstechnikával szépen formált hangokat képezni,
- a dallamokat egyszerű leváltó–hangokkal díszíteni,
- a négyujjas ujjrendet alkalmazni,
- hangszerjátékát énekkel színesíteni, énekét hangszerrel kísérni,
- a tá, és esetleg ti–ti ritmusképletek alkalmazására recsegésben,
- tempóváltásokat megvalósítani hosszabb zenei folyamatban.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Két különböző karakterű összeállítás.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

1. Dél-alföldi lassú csárdás, friss csárdás, dura játékmód és hallgató.
2. Magyar történeti zene, szokásdallamok.

Követelmény

A tanuló legyen képes

- a kereket önállóan begyantázni,
- a recsegőt korrigálni erős tempóváltás esetén (lassú – friss csárdás),
- a leváltó–hangok és belső,
- a tekerő teljes klaviatúráján való tájékozódásra,
- a tá, ti–ti, ritmusképleteket recsegni,
- a sorzáró „tá–ti–ti ti–ti tá szün”, vagy a „tij–ri–ri ti–ti tá szün” formula következetes alkalmazására csárdásokban,
- ismerje a dura–játékmódot, a parlando–rubato előadásmód sajátosságait,
- hosszabb tánczenei folyamatot megfelelő tempóváltással előadni.
Tudjon több tekerővel együtt muzsikálni.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Két különböző karakterű összeállítás.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

1. Dél-alföldi tánczene (Szentés).
2. Kanásztáncok, dudánóták, ugrósok (népzenei dialektusok szerint), szokásdallamok, esetleg európai tekerőmuzsika (népzene).

Követelmény

A tanuló legyen képes

- hangszerét segítséggel behangolni,
- a 3 és 4 ujjas játéktechnikát alkalmazni
- különböző leváltó–hangokkal, kötésekkel a dallam belső hangsúlyozására,
- egyszerű körülírásokat, trillákat, sorzárlatokat alkalmazni,
- a bal és jobb kéz mozgásait függetleníteni,
- a recsegésben a tá, ti–ti, tij–ri–ri módusok,
- a szinkópa használatára.

Tudjon

- 3/4–es és 6/8–os dallamokat helyesen hangsúlyozni, recsegés nélkül,
- más hangszerekkel együtt zenélni.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három különböző karakterű összeállítás.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

1. Dél-alföldi tánczene (Csongrád).
2. Más népzenei dialektusok dallamai, historikus dallamok, szokásdallamok, európai tekerőzene.

Követelmény

A tanuló legyen képes

- hangszerén tanári segítséggel a zászlókat behangolni, a húrokat vattázni, a kereket gyantázni,
- a recsegés dallamon belüli építkezését megvalósítani (Negyedekből sűrűsödő nyolcados–tizenhatodos mozgás, majd sorzárlat... stb),
- a három és négyujjas játékmód alkalmazására,
- szinkópás dallamépítésre a Dél-alföldi stíluson belül,
- üres dallamhúrra lezárni (G⁰),
- más hangszerekkel, énekesekkel együtt muzsikálni.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három különböző összeállítás, ebből legalább egy kamarazenei formában.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

1. Dél–alföldi zene (egyszerű adatközlői stílusjegyekkel).
2. Más népzenei dialektusok dallamai, historikus dallamok, szokásdallamok, európai tekerőzene, rövid karakterdarabok a tekerő klasszikus zeneirodalmából.

Követelmény

A tanuló legyen képes

- hangszerét beállítani, tisztán behangolni,
- különböző ujjrendeket megfelelően alkalmazni,
- akkordfölbontásokra, skálákra,
- a dallamhúr első (A₀) és negyedik fokán (D₁) lezárni,
- az esztam hangsúlyú recsegést megvalósítani,
- a sorkezdő nyolcad felütés recsegéseket alkalmazni,
- a Dél–alföldre jellemző díszítéstechnikákat szabadon alkalmazni

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három különböző összeállítás, ebből egy zenekarral.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag**Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése**

1. Dél–alföldi oláhosok és lassú csárdások.
2. Dél–alföldi lassú csárdás.
3. Hajdútáncok: XVIII. századi tánczenék a régi stílusú ugrós–legényes típuscsaládhoz kapcsolódva, szokásdallamok.

Követelmény

A tanuló legyen képes

- hangszerét önállóan felövezni, megfelelő tartással ülni,
- a recsegőt a kívánt tempó szerint önállóan beállítani,

- megfelelő billentéstechnikával szépen formált hangokat képezni,
- a dallamokat üres húrra képzett és fogott billentyűs leváltó–hangokkal díszíteni,
- a négyujjas ujjrendet alkalmazni,
- hangszerjátékát énekkel színesíteni, énekét hangszerrel kísérni,
- a tá, és esetleg ti–ti és sorvégi tá–szűn ritmusképletek alkalmazására recsegésben,
- a bal és jobb kéz ritmikái függetlenítésére,
- tempóváltásokat megvalósítani hosszabb zenei folyamatban.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Két különböző karakterű összeállítás.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

1. Dél–alföldi lassú csárdás, friss csárdás, duda játékmód és hallgató.
2. Magyar történeti zene, szokásdallamok.

Követelmény

A tanuló legyen képes

- hangszerét behangolni a tanár által megadott alaphangra (recsegőhúr),
- a kereket önállóan begyantázni,
- a recsegőt korrigálni erős tempóváltás esetén (lassú – friss csárdás),
- a leváltó–hangok és belső leváltó–hangok helyes alkalmazására,
- körülírásokra, egyszerű trillákra, szekvenciákra,
- a tekerő teljes klaviatúráján való tájékozódásra,
- a tá, ti–ti, tij–ri–ri ritmusképleteket recsegni,
- a sorzáró „tá–ti–ti ti–ti tá szűn”, vagy a „tij–ri–ri ti–ti tá szűn” formula következetes alkalmazására csárdásokban,
- ismerje a duda–játékmódot, a parlando–rubato előadásmód sajátosságait,
- hosszabb tánczenei folyamatot megfelelő tempóváltással előadni.
Tudjon több tekerővel együtt muzsikálni

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Két különböző karakterű összeállítás.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

1. Dél–alföldi tánczene (Szentés).
2. Kanásztáncok, dudánóták, ugrósok (népzenei dialektusok szerint), szokásdallamok, esetleg európai tekerőmuzsika (népzene).

Követelmény

A tanuló legyen képes

- hangszerét önállóan behangolni,

- a húrokat fölhattázní,
- a 3 és 4 ujjas játéktechnikát alkalmazni
- különböző leváltó–hangokkal, kötésekkel a dallam belső hangsúlyozására,
- egyszerű körülírásokat, tartott váltóhangos hosszú trillákat, sorzárlatokat alkalmazni,
- a bal és jobb kéz mozgásait függetleníteni, és azokat koordinálni,
- a recsegésben a ti–ri–ri ti–ti tá szűn sorzárlat stílusos alkalmazására összefűggő tánczenei folyamatban,
- a szinkópa használatára.

Tudjon

- 3/4–es és 6/8–os dallamokat helyesen hangsúlyozni, recsegés nélkül,
- énekest kísérni,
- más hangszerekkel együtt zenélni.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Két–három különböző karakterű összeállítás

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

1. Dél–alföldi tánczene (Csongrád).
2. Más népzenei dialektusok dallamai, historikus dallamok, szokásdallamok, európai tekerőzene.

Követelmény

A tanuló legyen képes

- hangszerén a zászlókat behangolni, a húrokat vattázní, a kereket gyantázní,
- a recsegés dallamon belűli építkezését megvalósítani (Negyedekből sűrűsűdű nyolcados–tizenhatodos mozgás, majd sorzárlat stb.),
- a sorzárlat utolsó negyedén hangsűlyt adni (hosszű recsegés),
- a három és négyujjas játékműd alkalmazására,
- rövid trillákból álló és szinkópás dallamépítésre a Dél–alföldi stíluson belűli,
- akkordfelbontásokra, skálákra,
- speciális hangolásű hangszeren játszani (kvart–, oktávhangolás),
- űres dallamhűrra lezárni (G⁰),
- más hangszerekkel, énekesekkel együtt muzsikálni, néptáncosokat zenével kísérni.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három különböző összeállítás, ebből legalább egy kamarazenei formában.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

1. Dél–alföldi zene (egyszerű adatkűzlűi stílusjegyekkel).
2. Regionális népzene (A helyi környezet – telepűlés, megye, tájegység, dialektusterűlet népzenei anyaga).
3. Egyházi népelemek, szokásdallamok, komolyzenei művek.

2. Más népzenei dialektusok dallamai, historikus dallamok, szokásdallamok, európai tekerőzene, rövid karakterdarabok a tekerő klasszikus zeneirodalmából.

Követelmény

A tanuló legyen képes

- hangszerét beállítani, tisztán behangolni,
- a klaviatúrán tisztán intonálni,
- különböző ujjrendeket megfelelően alkalmazni,
- rövid kromatikus menetekre, akkordfölbontásokra, skálákra,
- a dallamhúr első (A0) és negyedik fokán (D1) lezárni,
- a „ri–ri ti” és a négy tizenhatodos recsegés megszólaltatására,
- az esztamhangsúlyú recsegést megvalósítani,
- a sorkezdő nyolcad és tizenhatod felütés recsegéseket alkalmazni,
- a Dél–alföld jellemző díszítéstechnikáit szabadon alkalmazni
Ismerje és alkalmazza néhány adatközlő egyéni játékmódját.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három különböző összeállítás, ebből egy zenekarral.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- hangszere történetét, változatait, elterjedtségét Magyarországon és más országokban,
- a magyar tekerő hagyományos repertoárját és játéktípusát,
- hangszere irodalmát, hangfelvételeit, a jelentősebb magyar adatközlőket.

A tanuló legyen képes

- hangszerét behangolni,
- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- zenei és technikai szempontból tudatos elemző gyakorlásra,
- életkorának és képességeinek megfelelő zenei anyag stílusos előadására,
- közepes nehézségű dallami és ritmikai zenei problémák megoldására (leváltóhangok alkalmazása, lezárások, trillák, recsegési modulusok, recsegések dallamon belüli építkezése),
- a díszítőmotívumok megfelelő alkalmazására.

A tanuló rendelkezék

- megfelelő zenei memóriával,
- jó hallással, koncentrációképességgel,
- kottaolvasási rutinnal.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Tekerő főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

Három műsorszám bemutatása, amelyből kettő a Középső Tisza mente dallamanyagából áll, egy pedig Magyarország más tájegységeihez kötődik, esetleg historikus zene, vagy Európa más népeinek tekerőmuzikája. A műsorszámok között legyen olyan összeállítás, amely bemutatja a Középső Tisza mente tánczenéjét (oláhos, csárdás, frisses).

Ez utóbbiban legyenek felismerhetők a magyar tekerőre jellemző alapvető dallamalkotási és ritmikai sajátosságok.

„B” tagozat

Három műsorszám bemutatása, amelyből kettő a Középső Tisza mente dallamanyagából áll, egy pedig Magyarország más tájegységeihez kötődik, esetleg historikus zene, vagy Európa más népeinek tekerőmuzikája. A műsorszámok között legyen olyan összeállítás, amely bemutatja a Középső Tisza mente tánczenéjét (oláhos, csárdás, frisses).

Ez utóbbiban legyenek felismerhetők bizonyos adatközlőkre jellemző alapvető dallamalkotási és ritmikai sajátosságok (például Bársony Mihály, Balla István vagy Szenyéri Dániel stílusjegyei).

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes testtartás, hangszertartás, kéztartás,
- hangminőség,
- hangszerkezelés,
- helyes ritmus és tempó, – technikai felkészültség,
- jobb– és balkéz–technika,
- előadásmód,
- zenei stílusok és előadások megvalósítása,
- díszítések megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig a tanulók tudásszintje között képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. Ez a különbség a továbbképző évfolyamokon egyéb elfoglaltságaiktól, gyakorlási idejüktől, érdeklődési körüktől függően tovább növekedhet. Zenetanulásuk iránya és célja is eltérhet; vagy az egyéni hangszertudás tökéletesítése, vagy a kamarazenei, illetve zenekari játék fejlesztése kerül előtérbe.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

1. Dél–alföldi zene (adatközlői stílusjegyekkel).

2. Más népzenei dialektusok dallamai, historikus dallamok, szokásdallamok, európai tekerőzene, rövid karakterdarabok a tekerő klasszikus zeneirodalmából.

Követelmény

Legyen képes

- tisztán intonálni,
- aszimmetria megvalósítására dallamban,
- tartott váltóhangos hosszú trillákra,
- különbséget tenni a tekerő hagyományos magyar játéktechnikája illetve más tájegységek, műfajok előadásmódja között.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

3 különböző összeállításból álló koncert program, és a hangszer jellegéből, illetve a választott éves tananyag jellegéből adódóan a beszámoltatás történhet egyéni, zenekari vagy kamarazenei formában.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

1. Dél–alföldi zene (adatközlői stílusjegyekkel).
2. Más népzenei dialektusok dallamai, historikus dallamok, szokásdallamok, európai tekerőzene, rövid karakterdarabok a tekerő klasszikus zeneirodalmából.

Követelmény

Legyen képes

- az ismert dallamanyagot összefüggő tánczenei folyamatba rendezni,
- egyszerű akkordfelbontásokat, skálákat játszani,
- különbséget tenni a tekerő hagyományos magyar játéktechnikája illetve más tájegységek, műfajok előadásmódja között.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Négy különböző összeállításból álló koncert program. A hangszer jellegéből, illetve a választott éves tananyag jellegéből adódóan a beszámoltatás történhet egyéni, zenekari vagy kamarazenei formában is.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

1. Dél–alföldi zene (adatközlői stílusjegyekkel).
2. Más népzenei dialektusok dallamai, historikus dallamok, szokásdallamok, európai tekerőzene, rövid karakterdarabok a tekerő klasszikus zeneirodalmából.

Követelmény

Legyen képes

- egyszerűbb ritmus–aszimmetria megvalósítására,
- stílusfüggő ujjrendek megkülönböztetésére,

- különbséget tenni a tekerő hagyományos magyar játéktechnikája illetve más tájegységek, műfajok előadásmódja között.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Négy különböző összeállításból álló koncert program. A hangszer jellegéből, illetve a választott éves tananyag jellegéből adódóan a beszámoltatás történhet egyéni, zenekari vagy kamarazenei formában is.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

1. Dél–alföldi zene (adatközlői stílusjegyekkel).
2. Más népzenei dialektusok dallamai, historikus dallamok, szokásdallamok, európai tekerőzene, rövid karakterdarabok a tekerő klasszikus zeneirodalmából.

Követelmény

Legyen képes

- önálló hangszerkezelésre, beállításra, karbantartásra,
- különböző stílusoknak megfelelő játéktechnika megválasztására, tánczenei folyamat, koncert program összeállítására,
- különbséget tenni a tekerő hagyományos magyar játéktechnikája illetve más tájegységek, műfajok előadásmódja között.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Öt különböző összeállításból álló koncert program. A hangszer jellegéből, illetve a választott éves tananyag jellegéből adódóan a beszámoltatás történhet egyéni, zenekari vagy kamarazenei formában is.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

1. Dél–alföldi zene (adatközlői stílusjegyekkel).
2. Más népzenei dialektusok dallamai, historikus dallamok, szokásdallamok, európai tekerőzene, rövid karakterdarabok a tekerő klasszikus zeneirodalmából.
3. A tanár és a tanuló által közösen választott témakör: népzene, történeti zene vagy klasszikus zene.

Követelmény

Legyen képes

- tisztán intonálni,
- aszimmetria megvalósítására dallamban,
- tartott váltóhangos hosszú trillákra,
- különbséget tenni a tekerő hagyományos magyar játéktechnikája illetve más tájegységek, műfajok előadásmódja között.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három különböző összeállításból álló koncert program. A hangszer jellegéből, illetve a választott éves tananyag jellegéből adódóan a beszámoltatás történhet egyéni, zenekari vagy kamarazenei formában is.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag**Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése**

1. Dél–alföldi zene (adatközlői stílusjegyekkel).
2. Más népzenei dialektusok dallamai, historikus dallamok, szokásdallamok, európai tekerőzene, rövid karakterdarabok a tekerő klasszikus zeneirodalmából.
3. A tanár és a tanuló által közösen választott témakör: népzene, történeti zene vagy klasszikus zene.
Követelmény

Legyen képes

- az ismert dallamanyagot összefüggő tánczenei folyamatba rendezni,
- egyszerű akkordfelbontásokat, skálákat játszani,
- különbséget tenni a tekerő hagyományos magyar játéktechnikája illetve más tájegységek, műfajok előadásmódja között

Az év végi vizsga javasolt anyaga

Négy különböző összeállításból álló koncert program. A hangszer jellegéből, illetve a választott éves tananyag jellegéből adódóan a beszámoltatás történhet egyéni, zenekari vagy kamarazenei formában is.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag**Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése**

1. Dél–alföldi zene (adatközlői stílusjegyekkel).
2. Más népzenei dialektusok dallamai, historikus dallamok, szokásdallamok, európai tekerőzene, rövid karakterdarabok a tekerő klasszikus zeneirodalmából.
3. A tanár és a tanuló által közösen választott témakör: népzene, történeti zene vagy klasszikus zene.

Követelmény*Legyen képes*

- egyszerűbb ritmus–aszimmetria megvalósítására,
- stílusfüggő ujjrendek megkülönböztetésére,
- különbséget tenni a tekerő hagyományos magyar játéktechnikája illetve más tájegységek, műfajok előadásmódja között.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

Négy különböző összeállításból álló koncert program. A hangszer jellegéből, illetve a választott éves tananyag jellegéből adódóan a beszámoltatás történhet egyéni, zenekari vagy kamarazenei formában is.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

1. Dél–alföldi zene (adatközlői stílusjegyekkel).
2. Más népzenei dialektusok dallamai, historikus dallamok, szokásdallamok, európai tekerőzene, rövid karakterdarabok a tekerő klasszikus zeneirodalmából.
3. A tanár és a tanuló által közösen választott témakör: népzene, történeti zene vagy klasszikus zene.

Követelmény

Legyen képes

- önálló hangszerkezelésre, beállításra, karbantartásra,
- különböző stílusoknak megfelelő játéktechnika megválasztására, tánczenei folyamat, koncert program összeállítására,
- különbséget tenni a tekerő hagyományos magyar játéktechnikája illetve más tájegységek, műfajok előadásmódja között.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Öt különböző összeállításból álló koncert program. A hangszer jellegéből, illetve a választott éves tananyag jellegéből adódóan a beszámoltatás történhet egyéni, zenekari vagy kamarazenei formában is.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- a dél–alföldi tekerőzene stílusjegyeit és repertoárját,
- a magyar történeti zene tekerőn játszható repertoárját,
- az európai népek tekerőzenéjét és a hangszer klasszikus zeneirodalmát.

A tanuló legyen képes

- hangszerét karbantartani, behúrozni, rajta egyszerűbb javításokat elvégezni,
- repertoárjának és technikájának önálló továbbfejlesztésére,
- egyszerűbb akkordfelbontásokat, skálákat, tartott váltóhangos hosszú trillákat játszani,
- aszimmetrikus dallamelemeket és ritmusokat játszani,
- tánczenei folyamatot, koncertprogramot önállóan összeállítani.

A tanuló rendelkezék

- a tekerő hagyományos előadói gyakorlatára épülő rögtönzőképességgel.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Tekerő főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

Négy összeállítás bemutatása, amelyből kettő a Középső Tisza mente dallamanyagából áll, másik kettő pedig Magyarország más tájegységeihez kötődik, esetleg historikus zene, Európa más népeinek tekerőmuzsikája, vagy a tekerő klasszikus zeneirodalmának reprezentánsa (például XVIII. századi angol tekerő duók)

A műsorszámok között legyen olyan összeállítás, amely bemutatja a Középső Tisza mente tánczenéjét (oláhos, csárdás, frisses), és reprezentálja azoknak a településeknek a dallamanyagát, ahonnan megbízható minőségű hangfelvétel áll rendelkezésre (például Tiszaújfalú, Bokros, Szentés, Fábiánsebestyén)

Ez utóbbiban legyenek felismerhetők bizonyos adatközlőkre jellemző alapvető dallamalkotási és ritmikai sajátosságok (például Bársony Mihály, Balla István vagy Szenyéri Dániel stílusjegyei)

„B” tagozat

Négy összeállítás bemutatása, amelyből kettő a Középső Tisza mente dallamanyagából áll, másik kettő pedig Magyarország más tájegységeihez kötődik, esetleg historikus zene, Európa más népeinek tekerőmuzsikája, vagy a tekerő klasszikus zeneirodalmának reprezentánsa (például XVIII. századi angol tekerő duók)

A műsorszámok között legyen olyan összeállítás, amely bemutatja a Középső Tisza mente tánczenéjét (oláhos, csárdás, frisses), és reprezentálja azoknak a településeknek a dallamanyagát, ahonnan megbízható minőségű hangfelvétel áll rendelkezésre (például Tiszaújfalú, Bokros, Szentés, Fábiánsebestyén)

Ez utóbbiban legyenek felismerhetők bizonyos adatközlőkre jellemző alapvető dallamalkotási és ritmikai sajátosságok (például Bársony Mihály, Balla István vagy Szenyéri Dániel stílusjegyei)

A négy műsorszám közül legalább egy zenekari összeállítás legyen (pl. tekerő–klarinét, tekerő–duda, két tekerő, vonós zenekar stb.)

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes testtartás, hangszer tartás, kéztartás,
- hangminőség,
- hangszerkezelés,
- helyes ritmus és tempó,
- technikai felkészültség,
- jobb- és balkéz-technika,
- előadásmód,
- zenei stílusok és előadások megvalósítása,
- díszítések megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő mennyiségű, jó minőségű, magyar rendszerű tekerő, bélhúrral felszerelve

Kottatartó

Metronóm

Lejátszásra és felvételre alkalmas audio–vizuális eszközök

A követelmények teljesítéséhez szükséges könyvek, kották, CD-k.